

ת"פ 11612/09/13 - מדינת ישראל נגד עמאד עאזם

בית משפט השלום בפתח תקווה
ת"פ 11612-09-13 מדינת ישראל נ' עאזם

בפני כב' השופטת ניצה מימון שעשוע
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

עמאד עאזם

הנאשם

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של קבלת רכב גנוב, נהיגה פוחזת של רכב והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, כמפורט בכתב האישום המתוקן.

בהתאם לכתב האישום המתוקן, ביום 29.8.13 סמוך לשעה 21:40, הגיע הנאשם יחד עם מספר אחרים ברכב לרח' הרב פינטו בפתח תקווה, שם אחד האחרים פרץ לרכב קאיה, אשר בו היו מפתחות לרכב מסוג יונדאי. האחר מסר לנאשם את מפתחות היונדאי, ושלושת הרכבים החלו בנסיעה.

החל מרדף משטרתי אחריהם ואזי התפצלו הרכבים, כוחות המשטרה זיהו את רכב היונדאי בכביש מס' 5, והחלו מרדף משטרתי אחריו. במהלך המרדף, הנאשם ניסה להימלט מהשוטרים תוך שהוא נוסע בשולי הכביש, נוסע בניגוד לכיוון התנועה, נוסע באורות כבויים, ומנסה להתחמק ממחסום משטרתי תוך שכמעט דרס שוטר. במהלך המרדף נקרא הנאשם לעצור כמה פעמים, אך לא שעה לקריאות והמשיך בנסיעה בזיגזג בין רכבי המשטרה. לבסוף עצר הרכב בדרך עפר, הנאשם נמלט מהרכב והחל לברוח רגלית. שוטר שרדף אחריו נפל ונחבל, ושוטר נוסף הצליח לתפוס לבסוף את הנאשם, ששכב בתוך שיח קוצני.

הנאשם נעצר ביום 29.8.13 ושוחרר למעצר בית ביום 20.10.13.

הצדדים הגיעו להסכמה לפיה הנאשם יישלח לקבלת תסקיר שירות המבחן, המאשימה תעתור לעונש מאסר בפועל ורכיבים נוספים, וההגנה תוכל לטעון באופן פתוח.

עברו הפלילי של הנאשם

עמוד 1

לבית המשפט הוגש גליון המרשם הפלילי של הנאשם, לפיו הנאשם הורשע בעבירות הבאות:

בשנת 2001 הורשע בעבירות של פריצה לרכב בכוונה לגנוב ונסיון גניבה מרכב, ונגזרו עליו 10 חודשי מע"ת וקנס בסך ₪ 750.

בשנת 2000 הורשע בעבירות של שבל"ר ונטישה והחזקת מכשירי פריצה, ונגזרו עליו 3 חודשי מאסר בעבודות שירות, 5 חודשי מע"ת, קנס בסך ₪ 1,000 וכתב התחייבות בסך ₪ 5,000.

בשנת 1997 הורשע הנאשם בגניבת רכב וחבלה במזיד ברכב, ונגזרו עליו 4 חודשי מע"ת, קנס בסך ₪ 300 ופסילת רשיון על תנאי.

תסקיר שירות המבחן

הנאשם הופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן בטרם נגזר דינו.

מהתסקיר עולה כי הנאשם, כבן 34, נשוי ואב לשבעה ילדים בגילאים 12 ועד שנה. מזה כשבע שנים עובד כאינסטלטור באורח מזדמן. אשתו כבת גילו, עקרת בית.

לנאשם ארבעה אחים, אשר כולם נשואים. אביו נפטר טרם לידתו. האם, כבת 63, החלה לעבוד לאחר שהתאלמנה, והשאירה את חינוך הנאשם בידי אחיותיו הגדולות.

הנאשם מגיל צעיר לא ביקר בבית הספר באופן סדיר, ונשר לאחר 7 שנות לימוד ללא ידיעת קרוא וכתוב. על רקע מצבו, והעדר מסגרת משפחתית מגנה, התחבר לחברה שולית וביצע עבירות.

הנאשם תאר כי הוא סובל ממחלת כבד ומקבל טיפול חודשי, וציין כי עד למעצרו אף אחד ממשפחתו לא ידע על המחלה ורק לאחרונה נודע להם על כך, במהלך אבחון שערך שירות המבחן לנאשם את שהה במעצר. המשפחה תחילה התקשתה לעכל, אך היום תומכת בנאשם ומסייעת לו בהתמודדות עם המחלה, במיוחד אשתו.

מגליון הרישום הפלילי של הנאשם עולה כי לחובתו 3 הרשעות קודמות בתחום עבירות רכוש, האחרונה משנת 2001. כן פתוחים כנגדו מספר תיקים בגין עבירות גניבת רכב, האחרונים מחודש אוגוסט 2014. בפני שירות המבחן הוצג פרוטוקול דיון ממנו עולה כי ככל הנראה לא יוגשו כתבי אישום נגדו.

ביחס לעבירה הנוכחית, הנאשם הודה ולקח אחריות על ביצועה. הנאשם תאר בפני שירות המבחן כי התבקש להביא רכב גנוב תמורת תשלום, וכשנתקל במחסום משטרתי ניסה לברוח. כשעומת עם השלכות התנהגותו המסוכנת וחסרת הגבולות, הנאשם ביטא כעס עצמי ותאר את הבהלה שחוהה ואת החרטה. הנאשם התמקד בתיאוריו באורח חייו התקין ושלל קשרים חברתיים בעייתיים. כן נטה הנאשם לטשטש את הנסיבות והסיבות לביצוע העבירה, והתקשה להסביר את התדרדרותו, בעת האחרונה, למעורבות בעבירות ולחשדות כלפיו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מנסה להציג

במסגרת הליך המעצר, שהה הנאשם בצו פיקוח מיום 25.2.14 למשך שישה חודשים, ובמסגרתו השתתף בשיחות עקביות ושיתף אודות קשייו סביב תנאי מעצרו, תוך גישה קורבנית וקושי להתבונן לעומק במצבו. בתקופת הפיקוח לא נפתחו לו תיקי מב"ד והוא שמר על התנהגות תקינה.

שירות המבחן העריך כי הנאשם הינו אדם מגובש ורבלי, אב למשפחה אשר בעברו הרחוק ישנן 3 הרשעות, ומזה תקופה ארוכה, משך 12 שנה, מנהל אורח חיים ללא עבירות, עובד ומפרנס את משפחתו, ולדבריו מנהל אורח חיים דתי אשר עוזר לו בהצבת גבולות חיצוניים ששומרים עליו.

להערכת שירות המבחן, התדרדרותו בשנה האחרונה ומעורבותו החוזרת בעבריינות, קשורה לקושי שלו בקבלת המחלה ממנה הוא סובל ונטייתו להסתיר בעיה זו מבני משפחתו.

גורמי הסיכון להישנות העבירות הינם עברו והסתבכותו הנוכחית לאחר תקופת רגיעה משמעותית, וכן הצגת פסאדה מתפקדת, אשר אינה תואמת את ביצוע העבירות, ולפיכך קיים סיכון להישנות ביצוע עבירות. גורמי הסיכוי הם ההליך המשפטי אשר מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם, וכן הערכת שירות המבחן כי הנאשם הינו בעל משפחה ומפרנס יחיד, שביטא חרטה על ביצוע העבירה, מודאג מההליך המשפטי הנוכחי וחושש למאסר שיפגע בו כאב ומפרנס למשפחה. עבודתו והתמיכה לה הוא זוכה ממשפחתו גם מגבירים את סיכויי שיקומו.

לנוכח מצבו של הנאשם, המחלה ממנה הוא סובל והשפעתה על עתידו, ביטא הנאשם חשש לחייו כתוצאה מהתפתחות שלילית של המחלה, וביטא דאגה לילדיו הקטינים שיגדלו יתומים וללא דמות אב בדומה למצבו שלו בילדות. לאור עיסוקו במצבו הבריאותי ובטיפולים להם הוא נדרש, שירות המבחן מעריך כי הנאשם אינו פנוי כיום לקבל עזרה טיפולית בתחום העבריינות. כמו כן, מעריך שירות המבחן כי שליחת הנאשם למאסר עשויה להחמיר את מצבו הרפואי ולהוסיף למצוקותיו הרגשיות סביב משפחתו, ולכן ממלית שירות המבחן לשקול בחיוב להימנע מעונש מאסר ולו גם בעבודות שירות, וממלית להטיל על הנאשם עונש מרתיע של מע"ת ופיצוי למתלונן.

ראיות לעונש

מר עזאת מוסטפא העיד כי הוא עוסק כמורה ברשת עמל, ומחנך כיתה מזה 26 שנים, ומזה כ- 10 שנים מתנדב בעמותה שמארגנת את העליות למכה של ערביי ישראל.

לדבריו, מכיר את הנאשם מאז כיתה י', וסיפר כי הנאשם דאג לאמו ולמשפחתו לאחר שסיים בית הספר, והלך לעבוד כדי לפרנס את המשפחה, ובמשך כל הזמן דאג לאמו שהינה חולנית. אמר כי מכיר את הנאשם כבחור טוב שטעה ולוקח על עצמו פרויקט לשקמו, כדי שיתקן את הטעות שעשה.

השיב לשאלת ב"כ המאשימה כי הנאשם נרשם לפני שנתיים לעלייה לרגל למכה, והעמותה נותנת זאת פעם בחיים בלבד, והשנה ניתן לנאשם ואם יצא, הוא ילווה אותו.

עד אופי נוסף, מר סמיר מסארווה, סיפר כי פיקח על הנאשם משך שנה, היה אתו אצל קצינת המבחן, כי הנאשם אינו שולט היטב בעברית. אמר כי מעצר הבית היה עונש משמעותי עבור הנאשם, אשר שהה יחד אתו 24 שעות בתוך הבית, 3 פעמים בשבוע הלכו יחד לרופא, והנאשם עתיד לקבל זריקות כל החיים. סיפר כי הנאשם התבייש לספר לילדיו שהוא עצור, ואמר שהוא חולה והדוד שומר עליו. עוד סיפר כי הנאשם לא הכיר את אביו כלל, והיום אמו על כיסא גלגלים, והנאשם עצמו אפילו את שמו לא יודע לרשום. סיפר כי הנאשם אמר לו שהוא סיים עם העניינים האלה, ולא עושה שום בעיות יותר. רוצה לחיות עם ילדיו אמו ואשתו, ועושים מאמץ יחד לשקם אותו עם קצינת המבחן.

הנאשם הגיש לבית המשפט מסמכים רפואיים רבים המעידים שהינו סובל מזה כשנתיים ממחלת HBV, שהינה דלקת כבד נגיפית כרונית. בבדיקה מיום 17.9.14 נרשמה עלייה הפרעה באנזימי כבד ועלייה בעומס הנגיפי, והומלץ על המשך טיפול ומעקב. עקב מחלתו, הנאשם פונה לעיתים תכופות למרפאה וליעוץ רפואי. (לא הוגשו מסמכים המעידים על אשפוז).

כן צרף הנאשם מסמכים רפואיים של אמו לפיהם היא חולת סוכרת שנים רבות, עם פגיעה באברי מטרה. בעלת לחץ דם גבוה, אי שליטה על סוגרים, ערכי שומנים גבוהים בדם ואי ספיקת לב. כן עברה שבר בטיביה של הרגל, ונקבע כי אינה מסוגלת לשרת את עצמה והיא זקוקה לעזרת הזולת בתפקודה השוטף.

טיעוני המאשימה לעונש

ב"כ המאשימה טען כי הערכים החברתיים המוגנים הינם רכושו של אדם, סיכון המשתמשים בדרך ופגיעה בסדרי השלטון.

מתחם הענישה בעבירה של נהיגה פוחזת נע בין שישה חודשי מאסר עד 24 חודשים, בגניבת רכב בין 12 חודשי מאסר ל- 18 חודשי מאסר והעונש בגין הפרעה לשוטר הינו מאסר על תנאי בן מס' חודשים.

המאשימה סבורה כי מתחם הענישה באשר לאירוע כולו נע בין 12 חודשי מאסר ל- 24 חודשי מאסר.

לטענת ב"כ המאשימה, בנסיבות העבירה, יש לתת משקל לכך שהנאשם הינו חלק מחוליה שהגיע לצורך גניבת רכבים, כאשר הנאשם מקבל מאחר את מפתחות הרכב הגנוב, שהיו ברכב גנוב אחר. הנאשם נכנס לרכב באמצעות המפתח, מניע ויוצא מהמקום. גם כשנתקל במרדף משטרתי, הנאשם לא עוצר את רכבו וממשיך ומגיע למחסום משטרתי, שם שוטר מסמן לו לעצור, אך הנאשם לא עוצר ונוסע לעברו במהירות, מה שמצריך את השוטר לקפוץ הצידה כדי לא להידרס, ואף במצב הזה המרדף לא מסתיים והנאשם ממשיך בנסיעתו עד שהוא עוזב את הרכב ונתפס בסמוך אליו.

מדובר כאן בפגיעה משמעותית בערכים שנפגעו, קבלת הרכב הגנוב, וסיכון המשתמשים בדרכים כולל השוטר.

מעשי הנאשם מגלים מסוכנות כללית. לאו דווקא מסוכנות ספציפית כלפי קורבן כזה או אחר, אלא מסוכנות כלפי כולי עלמא, ציבור המשתמשים בדרכים.

העבירות אותן ביצע הנאשם הינן עבירות קלות לביצוע, אך קשות לאכיפה, ונערכת ממש מלחמה כנגד תופעות אלה של גניבת רכבים, ולכן הענישה בגין תיק זה צריכה להיות משמעותית וראויה.

הדבר נכון אף לעניין הנהיגה הפוחזת, אשר לגביה ישנה אמירה של בית המשפט העליון בעניין הסיכון הממשי כלפי כלל הציבור וכלפי הנאשם עצמו.

בעניין הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, מדובר בנאשם צעיר שלו 3 הרשעות קודמות בעבירות דומות לעניינו. נטילת רכב ונטישתו, גניבת רכב או פריצה לרכב וניסיון גניבת רכב. למעשה, מדובר בנאשם שחזר לסורו. אמנם העבר שלו ישן, אך גם לאחר חלוף הזמן, הנאשם חזר לסורו וביצע עבירות חמורות יחד עם חולייה שהגיע לצורך גניבת רכבים.

אשר על כן, עותרת המאשימה לענישה משמעותית שלא ברף התחתון, בדרך של מאסר בפועל, וכן עונש צופה פני עתיד, קנס ופיצוי למתלונן, שכן מדובר גם בעבירות כלכליות.

טיעוני הנאשם לעונש

ב"כ הנאשם טען כי בבואנו לקבוע מתחם ענישה בהתאם לסעיף 113 לחוק, לכאורה נראה כי העניין ברור והערכים המוגנים ידועים לגבי כל עבירה, אך גם בהתאם לחוק זה ולפרשנותו בפסיקה, יש להתייחס לפוטנציאל השיקומי, וליתן לכך משקל עצום בקביעת העונש. הנאשם מגיע לכל פגישה ופגישה במסגרת הפיקוח בשירות המבחן, ונשמעו עדי האופי אף ביחס לעתיד.

לטענתו, במקרה שלנו, כשנכנסים לנסיבות העבירה, ישנו שינוי משמעותי בין כתב האישום המקורי לבין כתב האישום המתוקן. אין המדובר בגניבת רכב, אלא בקבלת רכב גנוב בלבד. אמנם הנאשם היה חלק מחוליה, אך למקרה העובדות, ברור שלא היה הדומיננטי. מבלי להקל ראש, הוא רק קיבל את המפתח.

בעניין העבירות האחרות, בסופו של דבר, לא נגרם נזק ממשי באותו היום לא לניידת, לא לשוטר ולא לאחרים.

הנאשם מזה עשרה חודשים בפיקוח קצין מבחן, וקצינת המבחן אמרה שיש סיכוי לשקמו. הוא אמור לפרנס 7 ילדים, כשילד אחד נולד לו בתקופת מעצר הבית. המחלה ממנה סובל הנאשם כרונית, וקיים חשש כי תחמיר באם ישהה במעצר מאחורי סורג ובריח. כך אף צוין בתסקיר המבחן.

ביחס לעברו של הנאשם, העבירה האחרונה שביצעה הינה משנת 2000, מדובר על 14 שנה שהנאשם לא ביצע עבירות.

ב"כ הנאשם הציג פסק דין **ת"פ 1078-02-13 מדינת ישראל נ' זיאהר**, בו הורשע הנאשם בעבירות של קבלת רכב גנוב והכשלת שוטר. פסק דין זה מצטט מפסק דין אחר, ע"פ 11346-03-13 **נזאל נ' מדינת ישראל**, בו דובר בנאשם שהורשע בעבירות של גניבת רכב, מעשי פיזיות ורשלנות ברכב, נהיגה ללא רשיון וללא ביטוח, ושם פסק בית המשפט המחוזי כי לנוכח שיקולי השיקום בתסקיר העונש ההולם הינו 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. בית משפט בעניין עמוד 5

זיירה מצא כי פסק הדין של בית המשפט המחוזי מנחה, ויש בו כדי לקבוע כי משיקולי שיקום ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם. לפיכך משית על הנאשם בעניינו 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, וכן מע"ת וקנס בסך של 3,000 ₪.

ב"כ הנאשם מבקש עוד להתחשב בנסיבות הנאשם, שאינן קשורות בביצוע העבירה. מדובר בנאשם שהינו במצב רפואי קשה, מצבו המשפחתי גם לא קל, והוא סועד את אמו החולה, ומצהיר כי הינו מאמין כי זו תהיה הפעם האחרונה שהנאשם ייפגש עם בית המשפט.

לאור האמור לעיל, בהתחשב בנסיבותיו של הנאשם, מבוקש להטיל ענישה בדרך של פיצוי כחלק מהתהליך השיקומי, וכן ענישה צופה פני עתיד בדרך של מע"ת, ולחילופין מאסר בדרך של עבודות שירות (היום הנאשם עובד בשטיפת כלים במסעדה).

הנאשם עצמו אף הוא פנה לבית המשפט ואמר כי למד לקח מהטעות הזו, וזו פעם אחרונה, ולא יחזור על כך יותר. אמר כי לא רוצה שילדיו יגדלו וידעו שאביהם גנב רכב ויחזרו על אותן טעויות.

דין

מסכת האירועים המתוארת בכתב האישום המתוקן הינה חמורה ויצרה סיכון ממשי לשלום המשתמשים בדרך בכלל והשוטרים שהשתתפו במרדף בפרט, וזאת מעבר לפגיעה המשמעותית ברכושם של האזרחים שרכביהם נגנבו ע"י החבורה שהנאשם נמנה עליה. אמנם הנאשם לא ביצע את גניבת הרכב בעצמו, אך קיבל את המפתחות והחל לנהוג ברכב מיד לאחר גניבתו כשהוא מודע לגניבה ואף יצא עם החבורה מלכתחילה למטרה זו. הנאשם הראה נחישות להמשיך בביצוע המשימה העבריינית גם לאחר שהמטרה החלה במרדף וכרזה לו לעצור מספר פעמים, אך הוא הגביר את מהירות נסיעתו, ביצע עבירות תנועה שונות תוך סיכון כל המצויים בסביבתו, ואף לאחר שנאלץ לצאת מהרכב, המשיך לברוח רגלית.

מתחם הענישה בגין צבר העבירות, המהווה אירוע עברייני אחד, הינו בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל.

איני רואה לסטות ממתחם ענישה זה לקולא משיקולי שיקום, כעתירת ההגנה, מאחר שעולה ברורות מהתסקיר כי הנאשם נוקט גישה קורבנית ומטשטשת לגבי נסיבות הסתבכותו העבריינית אחרי תקופה ארוכה של תפקוד נורמטיבי, אינו פנוי להליך טיפולי כלשהו וגורמי הסיכון שהובילו להסתבכותו, ובעיקר המצוקה הכלכלית והקירבה לחברה עבריינית, שרירים וקיימים. אמנם שמעתי עדויות עדי אופי המעוניינים לסייע לנאשם להשתקם ואף עשו מאמצים לטובתו בתקופת מעצר הבית, בה נמנע הנאשם מהסתבכויות נוספות ושמר על תנאי השחרור, ואולם לא שוכנעתי כי חלה תפנית משמעותית בגישת הנאשם עצמו, העשויה ללמד על הפחתה ממשית של הסיכון הנובע ממנו. עוד יצויין, כי בניגוד לפסקי הדין שהוגשו ע"י ההגנה, אין מדובר כאן בצעיר נעדר עבר פלילי ששירות המבחן המליץ להטיל עליו עונש צופה פני עתיד, אלא באדם בוגר בן 34 שנים שבצעירותו כבר הסתבך שלוש פעמים בעבירות דומות ובית המשפט נמנע מלשלחו למאסר בפועל מאחורי סורג ובריא.

עם זאת, אני נותנת משקל לקולא להודאה, חסכון הזמן השיפוטי ונטילת האחריות, לתנאים המגבילים הקשים בהם היה שרוי הנאשם משך שנה תמימה, ולפער הזמנים של 13 שנה בין הסתבכויותיו הפליליות הקודמות לבין הסתבכותו הנוכחית. כמו כן נתתי משקל לקולא למצבו הרפואי. לאור שיקולים אלה, אגזור על הנאשם עונש הקרוב לרף התחתון של המתחם.

אני גוזרת על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו - 29.8.13 עד 20.10.13.

8 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע או עבירה של נהיגה פוחזת של רכב.

6 חודשי מע"ת למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת רכוש מסוג עוון, למעט סעיף 413, או הפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

צו לחילוט/השמדת המוצגים, לפי שק"ד המשטרה.

הודעה זכות הערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, ב' חשוון תשע"ה, 26 אוקטובר 2014, במעמד הצדדים.